

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Sárga kalapos hölgy | Lady in a Yellow Hat

Olaj, vászon papírlemezen | Oil, canvas on paperboard, 53 x 37,5 cm
Jelezve jobbra fent | Signed above right: Vaszary J.

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft / 27 778 EUR
Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimate: 41 667 – 55 556 EUR

Vaszary János – a modernitásra nyitott, újító szellemű, stílusában változatos mester – pályája során az impresszionizmustól kezdve az expresszionista alkotásain keresztül, egészen az art decos dekorativitást idéző képsorozatáig, számos stílussal kísérletezett. Az első világháború után nem adta fel egzisztenciális függetlenségét, a művészi munkába vetett hite (és az abban rejlő feloldódás, újdonság és szépség felismerése) segítette az újrakezdésben.¹ A rendkívül tájékozott művész figyelemmel kísérte a kortárs művészet irányzatait, értelmezte a különféle tendenciákat, és külföldi utazásai során számtalan galériát fedezett fel, műkereskedőt ismert meg: „Franciás művészeti irányultsága mellett természetesen jól ismerte a német expresszionisták munkásságát, hiszen már a háború előtt is számos budapesti kiállításon lehetett látni műveiket. Nehéz lenne tehát egy-egy konkrét művész közvetlen hatását kiemelni, amikor expresszív korszakának sajátosságairól van szó. Inkább szenvedélyesen formált festői látomásairól beszélhetünk, amelyek erős érzelmi-indulati élményekből és személyes

művészi tapasztalatok tanulságaiból születtek.”² Vaszary szerint a művész feladata egy olyan, a nyugati kultúrával kapcsolatot tartó, elméleti és művészeti aktivitás, amely hozzájárul az ország „újraépítéséhez”.³ Olaszországi utazásai mellett, az 1920-as évek második felében ismét visszatért Párizsba, ahol még közelebb került a francia kultúrához, illetve a modern város pezsgő életéhez. Az évek során látogatott múzeumi tárlatokon számos klasszikus mester (Rembrandt, Delacroix, Degas, Cézanne vagy Van Gogh) műveiből kialakult élményanyagából meríthetett inspirációt. Az új impulzusok, az izgalmas művészeti élmények befogadása és a könnyed életstílus nagy hatással volt Vaszary művészetére: vásznain a fekete alapozást lassan a kék, majd a fehér váltotta fel, lágy színfoltok, lendületes ecsetvonások oldották fel rajzos kontúrjait.⁴ „Ahogy egy-egy formajelző ecsetvonással megfogja a mozdulatot, ahogy szinte melodikus zengést tud adni a vonalak hullámzásának, abban legmagasabbrendű művészeté teljesedik a tudás: a legkevésbé a legtöbbet

kifejezni. [...] A foltok lelkes korszaka, [...] a szín mintha csak lepkeszárnyakkal sűrűlné a képsíkot, csak hímporát hagyja a vásznon. A keveretlen és anyagtalan színfoltoknak ez a tárgyi súlytalansága víziószűrűvé varázsolja a Vaszary-képeket és az álom sejtelmességét érezteti a szemlélővel”⁵ – írta Márjás Viktor, a Magyar Művészeti folyóirat 1935-os kiadásában.

Vaszary *Sárga kalapos hölgy* című képén a könnyed, lazúros ecsetkezelés által – amely különösen megfigyelhető a fiatal hölgy piros ruháján – már nagyobb szerepet kaptak a spontán gestusok. A vászonra dinamikus felvitt festékvonások egy éppen mozgásban lévő alak hatását keltik. Az 1930-as évekre Vaszary kedvelt témájává vált a divatos ruhákba, kalapokba, prémekekbe öltözött pesti asszonyok megfestése. Ez időben készült világos alapon kavargó, élénk színekkel teli női portréi szépséget és könnyedséget sugároznak. Ugyan a kalapos hölgy modelljét nem ismerjük, a festmény egy kiemelkedő darabja a művész ezen korszakának.

ERDÉLYI REBEKA

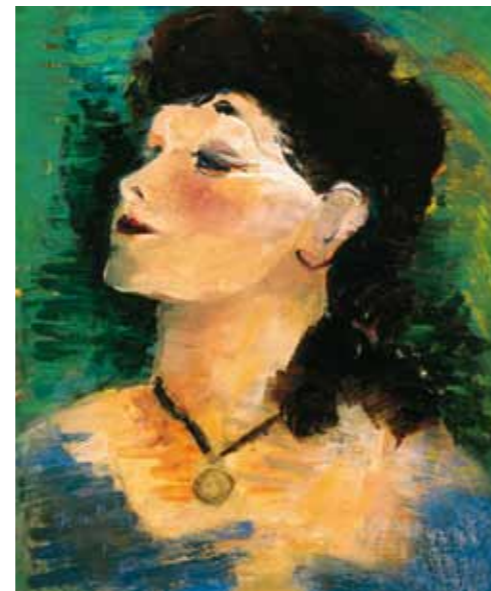
1. Vaszary János: Nő, virágos kalapban magántulajdon

2. Kees van Dongen: Fekete kalapos nő, 1908

3. Jean Dufy: Női portré (Portrait de femme), 1930 magántulajdon

1 Gergely Mariann: „Kelet és Nyugat”. Vaszary János művészete a húszas-harmincas években. Vaszary János (1867-1939) gyűjteményes kiállítása. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2007. 79. oldal

2 Gergely (2007) 79. oldal
3 Gergely (2007) 79. oldal
4 Gergely (2007) 84. oldal

5 Márjás Viktor: A mai Vaszary. Budapest, Magyar Művészet, 1935. 166. oldal

